

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Sadská, okres Nymburk

Karolíny Světlé 386, 289 12 Sadská

Identifikátor školy: 600 050 734

Zřizovatel: Město Sadská, Palackého nám. 1, 289 12 Sadská
Školský úřad Nymburk, Komenského 1254, 288 01 Nymburk

Termín konání orientační inspekce: 1. - 3. března 2000

Čj.	032 30/00-2050
Signatura	oc6ct104

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Hodinová dotace v českém jazyce odpovídá ve všech ročnících zvolenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s osnovami vzdělávacího programu. Kontinuita výuky mezi prvním a druhým stupněm i mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Porušení osnov nebylo zaznamenáno. Učitelé českého jazyka jsou informováni o integrovaných žácích a o žácích s poruchami učení a chování. Příprava výuky byla u všech učitelů pojata zodpovědně, učitelé byli na své hodiny dobře připraveni. Dlouhodobé plánování a aktuální příprava sledovaných hodin českého jazyka byly velmi dobré.

Český jazyk je na prvním stupni vyučován v šesti třídách učitelkami s odbornou a pedagogickou způsobilostí, ve třech třídách učitelkami s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku na druhém stupni (z toho jsou dvě učitelkami českého jazyka), ve dvou třídách učitelkami bez odborné a pedagogické způsobilosti. Na druhém stupni je výuka ve 100 % hodin plně odborně a pedagogicky kvalifikovaná. Celkový stav v personálním zajištění výuky je spíše nadprůměrný.

Na prvním stupni hodiny českého jazyka probíhaly v kmenových učebnách, které byly velmi pěkně vybaveny, zejména se zřetelem na výuku českého jazyka. Na druhém stupni bylo učitelé využíváno dvou odborných pracoven (český jazyk, dějepis), vybavení těchto učeben pro výuku sledovaného předmětu bylo průměrné. Škola je dostatečně vybavena učebními pomůckami jak co do kvantity, tak i sortimentu. Učitelé mají k dispozici dostatek doplňujících materiálů a textů (včetně jazykových příruček). Učebnu výpočetní techniky učitelé českého jazyka mohou využívat zejména na procvičování pravopisu a k reedukaci specifických vývojových poruch učení. Materiální podmínky k výuce českého jazyka jsou průměrné.

Organizace, metody a formy práce na prvním stupni byly pestré. Učitelky často střídaly jednotlivé postupy, využívaly práce ve skupinách. Žáci byli vedeni k samostatnému uvažování a ve většině hodin byla dobře využívána metoda zpětné vazby a pěkně se pracovalo s chybou. Na druhém stupni spíše převažovala metoda frontální práce. Velkou část hodin vyplňoval verbální projev učitele. Žáci dostávali málo prostoru k samostatné aktivní činnosti. Ve sledovaných hodinách byly jen velmi málo využívány pomůcky a didaktická technika (pracovalo se s nimi především na prvním stupni, na druhém stupni minimálně). Téměř bez využití také zůstaly ve většině hodin na druhém stupni doplňkové materiály a texty a počítačový software. Diferencovaná výuka a individuální přístup učitelů k žákům se specifickými vývojovými poruchami učení byly zařazeny ve zhlédnutých hodinách na prvním stupni. Věcné chyby se ve výuce českého jazyka neobjevily v žádné sledované hodině. Souhrnně byla kvalita výuky ve všech sledovaných hodinách českého jazyka z hlediska užívaných metod a forem práce se žáky průměrná, pozitivní zjištění převládala spíše na prvním a negativa na druhém stupni.

V úvodu vyučovacích hodin využívali učitelé vstupních motivačních metod, na prvním stupni se objevovala i motivace průběžná. Zejména učitelky na prvním stupni využívaly mezipředmětových vztahů (hudební výchova, přírodověda), hodnotily žáky po každém výkonu a hodnocení mělo výrazně pozitivní charakter. Na druhém stupni v některých hodinách převažovalo hodnocení negativní, s demotivujícími účinky. Práce s chybou nebyla zaznamenána v žádné ze sledovaných hodin. Přímé zkoušení, spojené s klasifikací, se objevilo pouze v jediné hodině na druhém stupni. V tomto případě byla klasifikace objektivní a spravedlivá. Ve vedení žáků, v probouzení zájmu o probírané učivo, v užití různých motivačních postupů jsou větší nedostatky na druhém stupni školy. Celkové hodnocení této oblasti je proto průměrné.

Pozorovaná komunikace mezi učiteli a žáky svědčila o vzájemné důvěře. V některých hodinách však měli žáci málo prostoru na vyjádření vlastních názorů a postojů. Nežádoucí chování se objevovalo ve sledovaných hodinách pouze ojediněle, a to především tehdy, když žáci nebyli dostatečně zaměstnáni. Pochvalu na druhém stupni si zaslouží ty vyučovací hodiny, v nichž učitelé častěji střídali činnosti a dbali na jejich pestrost. Většina hodin na tomto stupni však byla po metodické stránce značně jednotvárná. I v této sledované oblasti se pozitivně projevila kreativita učitelek prvního stupně a spíše rutinní přístup k žákům druhého stupně.

Komplexně posuzovaná kvalita sledované výuky českého jazyka je průměrná, pozitivní a negativní zjištění jsou zhruba v rovnováze.

Matematika

Týdenní hodinové dotace jsou v souladu s užívanými učebními plány. V prvním, šestém, sedmém a osmém ročníku je matematika vyučována čtyři hodiny týdně, v ostatních ročnících pět hodin. Z volitelných předmětů se vztahem k matematice se v sedmém až devátém ročníku vyučuje informatika v rozsahu dvě hodiny týdně. Žáci druhého stupně mohou navštěvovat zájmový kroužek informatiky. Pro dlouhodobé plánování výuky předmětu vypracovali vyučující časové tematické plány. V některých z nich byly zjištěny dílčí nedostatky, které však nejsou v rozporu s učebními osnovami (druhý ročník - příliš velký časový prostor věnovaný na seznámení žáků s násobením a dělením v oboru násobitek 2, 3, 4 a 5; čtvrtý ročník - učivo jednotlivých tematických celků není zařazováno uceleně; devátý ročník - nejsou uvedeny všechny okruhy učiva). Hodnocení sledovaných hodin svědčí o většinou dobré bezprostřední přípravě vyučujících na vyučování. Pečlivá byla příprava tabulí u některých učitelek z prvního stupně. Rezervy jsou v promyšlenější přípravě a výběru řešených příkladů u jednoho učitele na druhého stupni. Plánování a příprava výuky matematiky je celkově hodnocena jako dobrá.

Výuku matematiky na prvním stupni zajišťuje celkem 11 učitelek, z nichž pouze šest má příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Na druhém stupni vyučují matematiku tři vyučující s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Z celkového počtu 90 týdně vyučovaných hodin matematiky je vyučujícími s příslušnou odbornou i pedagogickou způsobilostí odučeno 64 hodin (71,1 %). Personální zajištění výuky je spíše nadprůměrné.

Výuka matematiky probíhá na prvním stupni v kmenových učebnách, na druhém stupni ve dvou odborných pracovnách, které prostorově vyhovují současnému počtu žáků. Vybavení učebními pomůckami pro výuku matematiky odpovídá běžnému standardu. Zpětné projektořy jsou k dispozici pouze v odborných pracovnách matematiky, vyučující prvního stupně tuto didaktickou techniku nevyužívají. Nedostatkem je vybavení učebnicemi - žákům čtvrtého a osmého ročníku a třídy VI.A nejsou pro výuku matematiky poskytovány učebnice a učební texty uvedené v seznamu učebnic vydaném MŠMT ČR, v ostatních ročnících (s výjimkou prvního a pátého) mají žáci k dispozici učebnice odpovídající původním učebním dokumentům 18 730/91-20. V materiálním zajištění výuky jsou některé výrazné nedostatky.

V rozvrhu hodin je výuka matematiky zařazena převážně na 1. až 3. vyučovací hodinu. Týdně je pět hodin matematiky na druhém stupni vyučováno až pátou vyučovací hodinu. Pouze v některých hospitovaných hodinách byly dodržovány psychohygienické zásady (podmínky pro relaxaci, členění výuky). Menší pozornost byla ze strany některých vyučujících prvního stupně věnována správnému sezení žáků. Z hlediska psychohygienických podmínek byla sledovaná výuka hodnocena průměrně.

Ve všech jedenácti hospitovaných hodinách převažovala frontální práce. Audiovizuální technika byla využita pouze v jedné ze sledovaných hodin, v některých případech nebyly použity všechny dostupné názorné učební pomůcky. Často byly zařazovány činnosti žáků

s pracovními sešity, v některých případech částečně na úkor celkového aktivního řešení problému ze strany žáků. Účelné využívání dalších zdrojů informací bylo zařazeno pouze ojediněle. Jen čtyři učitelky pravidelně využívají výukové programy na PC v odborné počítačové učebně. Většina vyučujících umožňuje žákům alternativní postup při řešení úloh. Přibližně ve čtvrtině hospitovaných hodin byly zaznamenány věcné a odborné nedostatky, mezi vyučujícími na druhém stupni není sjednocena používaná matematická symbolika. Téměř ve všech sledovaných hodinách chybělo závěrečné shrnutí a utřídění učiva. Z hlediska používaných forem a metod výuky byly nejlépe hodnoceny hospitované hodiny v prvním až třetím ročníku.

Ve všech hospitovaných hodinách byla zařazena vstupní motivace. Ojediněle byly uváděny mezipředmětové vztahy, v menší míře byly zařazovány praktické úlohy nebo úlohy vycházející ze zkušeností žáků. Průběžné motivační hodnocení práce žáků zařazuje pouze část vyučujících, závěrečné hodnocení práce žáků v hodině bylo provedeno jen ve dvou hospitovaných hodinách. Frekvence průběžné klasifikace v žákovských knížkách zabezpečuje v hospitovaných třídách dostatečnou informovanost rodičů o výsledcích vzdělávání, u jedné učitelky však jsou známky zapisovány kumulovaně za určité časové období a bez konkrétního uvedení, co bylo předmětem klasifikace.

Organizace výuky, používané formy a metody práce, motivace a hodnocení žáků ve vyučovacím procesu jsou na dobré úrovni, s dílčími pozitivy i negativy.

V hospitovaných hodinách byla respektována osobnost žáka, dohodnutá pravidla komunikace byla žáky akceptována. V některých případech nebylo dostatečně dbáno na rozvoj komunikativních dovedností, všichni vyučující nevedli žáky při řešení úloh na tabuli ke slovnímu doprovodu. Spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy je však celkově velmi dobrá.

Celkově je výuka matematiky na průměrné úrovni.

Fyzika

Předepsaná časová dotace předmětu je ve všech ročnících dodržena. Fyzika se učí v šestém až osmém ročníku dvě hodiny týdně, v devátém ročníku jednu hodinu. V dlouhodobém plánování na čtyři roky školní docházky byly zaznamenány citelné nedostatky. I v tomto předmětu vyučující zpracoval časové tematické plány pro jednotlivé ročníky, ale skutečná výuka jim odpovídá jen velmi vzdáleně. Především plánování tematických celků vzdělávacího programu Základní škola pro šestý až osmý ročník neodpovídá zápisům v třídních knihách (i zpětně v loňském školním roce). Pokud by se však výuka řídila skutečně podle těchto plánů, na devátý ročník by zůstaly pouze dva celky s malou hodinovou dotací (zvukové jevy, vesmír). Obsah výuky fyziky se zpravidla řídí používanými učebnicemi a v porovnání s výukou podle učebních dokumentů MŠMT ČR čj. 18 730/ 91 - 20 v jejich rozvolněné podobě se téměř nezměnil. Aktuální příprava sledovaných vyučovacích hodin z předložených tematických plánů nevycházela. Kvalita přípravy byla vzhledem ke specifickým cílům předmětu průměrná. V oblasti plánování jsou výrazné nedostatky především v dlouhodobém výhledu.

Fyziku vyučuje jediný učitel s úplnou pedagogickou a odbornou způsobilostí pro výuku tohoto předmětu, s praxí 36 let. Personální podmínky výuky jsou tedy vynikající.

Prostorové podmínky, vybavení kabinetu fyziky a vybavení učebnicemi pro žáky jsou dobré. Ve škole je zřízena odborná pracovna fyziky s běžným materiálním zázemím. V posledním školním roce byla vybavena televizorem s videem, dokoupeno bylo softwarové vybavení pro práci na osobních počítačích, jehož instalace právě probíhala. Žáci užívají schválené učebnice fyziky, starší z nakladatelství SPN, novější z nakladatelství Prométheus a mají k dispozici

fyzikální tabulky.

Všechny sledované vyučovací hodiny byly hodinami výkladovými. Výklad nové látky vycházel většinou z demonstrace vykládaného jevu. Žáci pozorovali, ale komentář poskytoval zpravidla vyučující. V jedné vyučovací hodině žáci pracovali se žákovskými pomůckami. Jejich experimentování bylo frontálně řízeno, žáci byli vedeni na každém kroku. Výuka se tudíž orientovala spíše na sdělování nových poznatků. Žáci nedostávali příležitost si osvojit nové fyzikální pojmy a zákonitosti na základě vlastního experimentování, při zpracovávání získaných údajů, vyvozování závěrů. Výuka však byla věcně správná, užívaná terminologie přiměřená věku žáků. Žáci byli vedeni k využívání sdělených poznatků při řešení fyzikálních problémů a úloh. Výuka byla aktualizována, zdůrazňováno bylo užití poznatků a dovedností v praxi. V organizaci, metodách a formách výuky byla pozitivní a negativní zjištění ve sledovaných hodinách zhruba v rovnováze.

V žádné ze sledovaných hodin nebyli žáci zkoušeni, klasifikováni, ani jinak hodnoceni. V hodinách chyběla vstupní motivace, v průběhu výuky byli žáci v některých hodinách motivováni obsahem učiva, v jedné užívanou metodou. Časté bylo sdělování příkladů užití probíraného učiva v praxi. Učitel využíval také zkušenosti žáků z běžného života. Organizace výuky neumožňovala spolupráci ve skupině, komunikaci mezi žáky navzájem. Časový plán vyučovacích hodin nepamatoval na dostatečný prostor pro řádné ukončení výuky, na závěrečné shrnutí a hodnocení. V oblasti motivace žáků převažovala negativní zjištění, postupy, způsoby a objektivitu hodnocení a klasifikace žáků nebylo možné ve sledovaných hodinách posoudit, což je samo o sobě také spíše zjištěním negativním.

Ve sledovaných hodinách se žáci většinou snažili vyhovět požadavkům učitele, byli ukázněni, spíše pasivní. Volené metody práce jim umožňovaly zpravidla jen verbální aktivitu, částečně byl vytvořen prostor pro diskutování některých problémů. Spolupráce mezi učitelem a žáky, případně mezi spolužáky navzájem, byla dobrá.

Celkově byla zhlédnutá výuka hodnocena jako průměrná.

Prvouka, přírodověda

Obsah obou předmětů je vhodně rozplánován do jednotlivých ročníků. Při plánování učitelky prvního stupně spolupracovaly, správnost plánování a návaznost učiva jednotlivých ročníků garantuje jedna určená učitelka. Návaznosti napomáhají také dobře volené učebnice. Aktuální příprava sledovaných vyučovacích hodin byla velmi dobrá, jen v přírodovědě se objevila slabší místa. Stanovené výukové cíle vytvářejí předpoklady pro formování správných návyků a sledují tvorbu nových poznatků a dovedností z různých oblastí běžného a školního života.

Prvouka ve druhých třídách je vyučována učitelkami bez odborné a pedagogické způsobilosti, přírodověda ve čtvrtých třídách učitelkami s pedagogickou způsobilostí pro výuku na druhém stupni ZŠ. Ve všech ostatních třídách jsou sledované předměty vyučovány učitelkami s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku na prvním stupni ZŠ.

Výuka probíhá v kmenových třídách, k výuce bylo ve třídách umístěno množství vhodných nástěnných materiálů, aktuální přírodniny a další názorné pomůcky. Po reorganizaci kabinetu pro první stupeň byly vyčleněny pomůcky pro tyto předměty a jsou všem dostupné.

Sledovaná výuka prvouky byla založena na různých činnostech a hrách, do výuky byly začleněny také prvky tvořivé dramatiky. Struktura hodin se vhodně přizpůsobovala věku žáků. Učitelky velmi citlivě reagovaly na únavu žáků, do hodin zařadily pohybové aktivity, relaxaci, v některých hodinách nechyběl také humor. Ve všech hodinách byl výrazně patrný výchovný charakter předmětů. Opakováním v průběhu vyučovací hodiny, různými úhly pohledu na probíranou látku, vytvářely učitelky dobré podmínky pro upevňování a zapamatování si

učiva. Na své věkové úrovni žáci pěkně a otevřeně diskutovali, sdělovali své názory, vnášeli do výuky své zkušenosti z běžného života, zaujímali postoje. V některých hodinách byly postrádány některé názorné pomůcky, nebyla dostatečně zvládnuta diskuse vzhledem k omezenému času vyučovací hodiny, někdy se nedařilo do aktivního učení vtáhnout všechny žáky. Občas byla opomenuta včasná kontrola samostatné práce (učitelky se nepřesvědčily, rozumí-li žák zadané samostatné práci).

Celým vyučováním prolínala motivace žáků (obsahem, formami, aktualizací), pozitivní hodnocení (výzvy učitelek, které podporovaly sebedůvěru žáků). Učitelky neověřovaly pouze pamětní zvládnutí učiva, ale zaměřovaly se na pochopení vztahů a souvislostí (přiměřeně k věku dětí).

Žáci převážně velmi ochotně a s velkým zájmem spolupracovali s učitelkami i mezi sebou navzájem. Ve většině tříd byly zaznamenány velmi pěkné vztahy mezi učitelkou a žáky, příznivá pracovní atmosféra, prostředí bez stresových situací. Nevyskytly se žádné vážnější projevy nežádoucího chování.

Ve zhlédnutých vyučovacích hodinách byly všechny sledované jevy (plánování a příprava, podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace) hodnoceny velmi dobře.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkové posouzení kvality vzdělávání vychází ze vzorku sledovaných předmětů. V dlouhodobém plánování jsou citelně slabá místa, aktuální příprava výuky byla průměrná. Po stránce personálního zajištění výuky patří škola mezi školy spíše nadprůměrné, prostorové, materiálně-technické a psychohygienické podmínky jsou průměrné. Vzhledem k nejčastěji užívaným metodám a formám, k úrovni motivace a hodnocení žáků, spolupráce a komunikace mezi všemi účastníky vzdělávacího procesu byla výuka hodnocena průměrně, pozitivní zjištění byla častější na prvním stupni školy.

Kvalita vzdělávání je na základě výše uvedených zjištění průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Základem pro **plánování** jsou písemně zpracované Koncepční záměry školy pro období do roku 2001. Tyto záměry vycházejí z koncepce školy, kterou ředitel deklaroval v konkurzním řízení před svým nástupem do funkce v roce 1995. Dlouhodobé cíle jsou stanoveny poměrně široce a obecně. Z koncepčního materiálu vychází Roční plán práce na školní rok 1999/2000 z 31. 8. 1999, který částečně upřesňuje jednotlivé úkoly v oblasti ekonomické a materiálně-technické, personální, výchovně-vzdělávací a organizační, ale i v tomto plánu chybí stanovení prostředků, postupných kroků, termínů plnění a kontroly, osobní odpovědnosti. Kromě těchto plánů zpracovává vedení školy také plány týdenní, které však příliš nenavazují na roční plánování a jsou spíše jen aktuálním rozdělováním úkolů při zajišťování různých akcí, které školní rok přináší. Další plány upřesňují některé každoroční úkoly (plán školních výletů, plán exkurzí, lyžařský výcvik, ...).

Koncepční záměry se daří naplňovat zejména v oblasti materiálně-technické, na tuto oblast se ředitel školy v posledních dvou letech výrazně zaměřil a dobré výsledky jsou zcela zřetelné. Část budovy (dvě podlaží) je po rekonstrukci vodovodních, elektrických a odpadních rozvodů. Výrazná je v této oblasti podpora ze strany zřizovatele.

Škola vyučuje v prvním až osmém ročníku podle vzdělávacího programu Základní škola, MŠMT ČR čj. 16 847/96-2 z 1. září 1996 ve smyslu úprav a doplňků z roku 1998. Devátý ročník dokončuje školní docházku podle učebních dokumentů MŠMT ČR čj. 18 730/91-20 s následnou úpravou pro přechod na devítiletou školní docházku v základní škole. Učební plány vzdělávacího programu Základní škola jsou rozpracovány na celou čtyřletou docházku na druhý stupeň. Chybně byl naplánován počet hodin výtvarné výchovy, v průběhu inspekce však došlo k úpravě počtu hodin pro budoucí devátý ročník tak, aby byl splněn jejich předepsaný minimální počet. Z cizích jazyků se vyučuje jazyk anglický a německý. Program je doplněn volitelnými předměty (užité výtvarné činnosti, praktika z přírodovědných předmětů, informatika, konverzace v anglickém jazyce) pro sedmý až devátý ročník a mnoha zájmovými kroužky. Pro plánování práce jednotlivých vyučujících zvolilo vedení školy systém časových tematických plánů. Úroveň těchto plánů je rozdílná, často jsou značně formální a někteří učitelé se jimi sami neřídí.

Do školy je integrováno celkem 39 žáků se specifickými vývojovými poruchami učení. V dokumentaci těchto žáků jsou individuální vzdělávací plány. Škola však nepostupuje v souladu s Metodickým pokynem MŠMT ČR čj. 18 996/97-22 k integraci dětí a žáků se zdravotním postižením do škol a školských zařízení, ukládá pouze doporučení odborných pracovišť, která integraci navrhují. Rodiče o integraci žáků nežádají, škola nevydává rozhodnutí. Pro tyto žáky však organizuje nápravu diagnostikovaných poruch nad rámec povinné výuky.

Vnitřním organizačním předpisem jsou stanoveny **organizace** školy v celé její struktuře a povinnosti, náplň a rozvržení pracovní doby všech zaměstnanců. Ředitel si ponechal ve své působnosti především úkoly související s pracovně-právní oblastí (škola má právní subjektivitu a všichni pracovníci jsou jejími zaměstnanci) a zabezpečuje úkoly související s plněním úkolů BOZP, s personálním zajištěním výuky (především úkoly související s vedením a motivováním pracovníků, efektivní využívání odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků), s vytvářením materiálního zázemí pro výuku. Zástupkyně ředitele plní úkoly spojené s organizací výchovně-vzdělávacího procesu (např. tvorba rozvrhu hodin, kontrola pedagogické dokumentace, zastupování za nepřítomné pracovníky), vede osobní materiály zaměstnanců, zpracovává statistiky o škole, připravuje podklady pro mzdy, zpracovává inventarizaci, vede dokumentaci školy a žáků s podporou výpočetní techniky, pečuje o školní

archiv. Mimo tyto povinnosti také připravuje pracovní smlouvy a podklady pro platové zařazení pracovníků. Je statutárním zástupcem ředitele a v době jeho nepřítomnosti ho zastupuje. Podrobně jsou stanoveny povinnosti také dalším vedoucím pracovníkům (příplatek za vedení dostávají dále vedoucí školní družiny, vedoucí školní jídelny, vedoucí kuchařka, školník). Stanovená organizační struktura umožňuje účinné řízení školy.

Poradní roli mají tzv. koordinátoři výchovně-vzdělávací činnosti. Na prvním stupni jsou určeny čtyři učitelky, které plní úkoly vzhledem k výuce matematiky, českého jazyka, výchov, prvouky a přírodovědy, na druhém stupni je určeno pět učitelů, kteří dále popsané úkoly zajišťují pro předměty český jazyk, matematika a skupiny předmětů cizí jazyky, výchovy a přírodovědné předměty. Koordinátoři mají zejména dohlížet na plnění osnov v jednotlivých ročnících a na návaznost mezi oběma stupni školy, spolupracovat na přípravě vnitřních evaluačních nástrojů, odpovídají za doplňování učebních pomůcek, mají zajišťovat přísun nových informací. Některé nedostatky zaznamenané při inspekci (viz první část této inspekční zprávy) svědčí o tom, že nejsou všechny úkoly plněny v předepsané míře a práce se omezuje spíše na administrativní úkony (objednávky pomůcek, zajištění soutěží apod.).

Organizaci výchovně-vzdělávací činnosti upravuje řád školy, který obsahuje všechna ustanovení dle § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Obsahuje téměř výhradně příkazové a zákazové formulace, nejsou do něj zapracována žádná práva žáků. Ustanovení, které stanovuje povinné přezkoušení žáka před komisí v závěru klasifikačního období pokud má žák zameškáno více než jednu třetinu vyučovacích hodin (včetně řádně omluvené absence), překračuje kompetence ředitele školy stanovené výše citovanou vyhláškou. Řád školy byl pouze částečně doplněn o zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy dle pokynu MŠMT ČR k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních čj. 16 227/96-22.

Ve škole fungují na běžné úrovni vnitřní i vnější informační systém, zhruba ve stejném rozsahu a stejnými metodami, které byly popsány v předcházející inspekční zprávě (čj. K-03-06/9697-F003). Ředitel školy zpracovává každý rok výroční zprávy o činnosti a hospodaření školy a projednává ji se všemi předepsanými partnery. Poslední zpráva svým obsahem odpovídá předpisu (§ 17e odst. 2 a 3 zák. ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších úprav), úroveň zpracování je dobrá, obsahuje také sebehodnotící soudy.

Některá další zjištění svědčí o tom, že ředitel školy nedodržuje některé obecně závazné právní předpisy:

- Nedostatkem v rozvrhu hodin z hlediska organizace výuky je zkrácení délky 6. vyučovací hodiny na 40 minut, zkrácení délky přestávek mezi 5., 6. a 7. vyučovací hodinou na pět minut a délky polední přestávky (po 5. vyučovací hodině) na 50 minut, čímž je porušen § 9 odst. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů.
- Při absenci pedagogů v měsíci lednu a únoru tohoto roku škola nezajistila odučení všech vyučovacích hodin stanovených učebními plány (došlo k tzv. „odpadávání“ vyučovacích hodin), čímž bylo porušeno ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů.
- V rozporu s ustanovením § 10 odst. 8 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, postoupila do vyššího ročníku žákyně, která ve 2. pololetí školního roku 1998/1999 dosáhla stupně hodnocení „neprospěla“.
- Ve čtyřech odděleních školní družiny je v současné době zapsáno celkem 112 žáků, čímž je překročena kapacita školní družiny uvedená v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol,

předškolních a školských zařízení. V jednotlivých odděleních školní družiny je zapsáno a současně bývá přítomno více jak 25 žáků (I. oddělení - 27 žáků, II. oddělení - 29 žáků, III. oddělení - 28 žáků a IV. oddělení - 28 žáků), čímž je porušeno ustanovení § 2 odst. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech.

Z hlediska efektivního využívání finančních prostředků jsou také rezervy v organizaci školní družiny. Do 16 hodin mají provoz tři oddělení, přestože podle údajů v zápisových listcích a přehledech výchovně-vzdělávací práce vyplývá, že od 14:30 hodin bývá ve školní družině přítomno celkem maximálně 20 žáků (po 15 hodině pouze 4 žáci).

Žákům 1. ročníku jsou v souladu s nařízením vlády č. 15/1994 Sb., o bezplatném poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb, ve znění pozdějších předpisů, bezplatně poskytovány učebnice a učební texty i základní školní potřeby ve výši 200 Kč na žáka a školní rok.

Vedení a motivování pracovníků se odvíjí od složení pedagogického sboru, ředitel má určitou představu, jaká by byla nejvhodnější odborná skladba, ale podmínky v regionu mu příliš neumožňují předvídat, v jakém časovém rozmezí by mohl ideálního stavu dosáhnout. Proto svou práci v personální oblasti směřuje na aktivní vyhledávání vhodných zaměstnanců a umožňuje průběžné další vzdělávání pedagogických pracovníků na základě jejich zájmu. V případě, že se jedná také o zájem školy, snaží se jejich zájem podpořit. V současné době průběžné vzdělávání probíhá především v oblasti cizích jazyků a metodiky jejich výuky (škola již téměř deset let trvale hradí roční kurzovné třem učitelkám). Nekvalifikované učitelky prvního stupně nebyly opakovaně přijaty ke studiu na doplnění odborné a pedagogické způsobilosti. Dvě vychovatelky školní družiny studují obor speciální pedagogika, který není pro jejich současnou práci nezbytný. Jedna z učitelek prvního stupně studuje na pedagogické fakultě obor školský management.

Stávající pedagogické pracovníky využívá ředitel vzhledem k jejich odbornosti maximálně efektivně. Pro uplatnění jejich tvořivosti a dobrých nápadů vytváří dostatečný prostor, umí dobře hospodařit s jedinečnými schopnostmi některých učitelů ve prospěch školy (např. mimořádně vkusná výzdoba školy, výuka užitých výtvarných činností, zájmové kroužky, ...).

V letošním školním roce nepracuje ve škole žádný úplný začátečník, pedagogický sbor je poměrně stabilní a příliš se nemění. Proto by všichni měli znát metody práce organizace a není v současné době nutný zvláštní výcvik. Dostatečná pozornost však není věnována zkvalitnění a zefektivnění výchovně-vzdělávací činnosti v souladu se záměry a cíli realizovaného vzdělávacího programu (viz pouze průměrné hodnocení kvality vzdělávání). Někteří z učitelů, kteří vyučovali v hodinách sledovaných při inspekci, dosud nepochopili východiska a vzdělávací cíle programu v celé šíři (cíle poznávací, dovednosti, kompetence, cíle hodnotové). V tomto směru není změna práce pedagogického sboru promyšleně řízena, vedení školy toleruje zvláště na druhém stupni rutinní přístupy k práci, v některých případech i opakované neplnění povinností (se stejnými problémy se setkává inspekce u stejných pedagogických pracovníků po třech letech znovu).

Finanční odměňování jako motivační stimul má svá pravidla, která lze poměrně dobře kontrolovat z vnějšku. Rozpětí výše osobního ohodnocení pracovníků je dostatečně široké, ředitel dobře zdůvodnil u náhodně vybraných pracovníků jeho výši. Přesto nedodrжуje zásadní ustanovení těchto pravidel (osobní ohodnocení má být příznáno pouze v případě, že jsou řádně plněny běžné pracovní povinnosti). Tento postup může vést ke stagnaci.

Kontrola je plánována v celé organizační struktuře školy. O kontrolu podmínek, průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti se dělí ředitel a zástupkyně ředitele především z hlediska své vlastní odbornosti. Kontrolu práce školní družiny a administrativy třídních

učitelů provádí zástupkyně.

Plánovitě je prováděna hospitační činnost, je rovnoměrně rozložená mezi jednotlivé učitele, třídy i předměty. Jejich počet je přiměřený, každého z učitelů navštíví vedení školy alespoň dvakrát za školní rok. Užívané hospitační záznamy jsou velmi dobře strukturovány. Závěry jsou ihned projednávány s kontrolovanými pracovníky. Jak již bylo uvedeno výše, u některých pracovníků se výsledky této kontroly méně promítají do výše finančního hodnocení. Pohospitační pohovory provedené ředitelem školy a zástupkyní ředitele v době inspekce velmi dobře postihovaly kvalitu výchovně-vzdělávací práce učitelů, taktním způsobem byla formulována doporučení k odstranění zjištěných nedostatků.

Provoz školy a školní jídelny, ekonomku a sekretářku kontroluje především ředitel, tato orientační inspekce se však těmito úseky nezabývala.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita plánování je průměrná. Organizace vyučování je i přes výrazné nedostatky (nedodržování obecně závazných právních předpisů) ještě vyhovující. Efektivnost vedení a motivování pracovníků má své klady i zápory, je průměrná. Stanovený rozsah kontrolní činnosti je k podmínkám přiměřený, účinnost kontrolních mechanismů je průměrná.

Na základě hodnocených jevů je kvalita řízení průměrná, pozitivní a negativní zjištění jsou zhruba v rovnováze.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výroční zpráva o činnosti školy a hospodaření školy ve školním roce 1998/1999
- Koncepční záměry školy do roku 2001 ze srpna 1999
- Plán práce školy na školní rok 1999/2000
- Řád ZŠ Sadská
- vnitřní organizační směrnice - upřesnění pracovního řádu pro podmínky školy
- vnitřní organizační směrnice - přidělení předmětů a třídnictví ve školním roce 1999/2000
- plánovaná organizace výuky vzhledem ke vzdělávacímu programu Základní škola
- Kritéria osobního ohodnocení
- rozvrhy hodin
- zápisy z pedagogických rad
- třídní knihy letošních tříd a tříd z loňského školního roku
- protokoly o komisionálních zkouškách
- rozhodnutí ředitele školy o integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- hospitační záznamy vedení školy
- vzorky žákovských knížek a žákovských písemností
- předinspekční dokumentace ČŠI vyplněná ředitelem školy
- hospitační záznamy inspektorů
- Inspekční zpráva ČŠI čj. K-03-06/9697-F003

ZÁVĚR

Škola má po stránce personálního zajištění výuky velmi dobré podmínky. Zlepšuje se výrazným způsobem stav výukových prostor, dílčím způsobem také vybavení školy.

Úroveň kvality vzdělávání se pozitivně posouvá na prvním stupni, spíše stagnuje na druhém stupni školy. Nedostatky jsou především v organizaci, metodách a formách výuky.

Řízení selhává především v oblasti plánování a realizace změn vzhledem k novému vzdělávacímu programu, který se škola rozhodla realizovat a také dochází k nedodržování obecně závazných právních předpisů, které souvisejí s organizací a s operativním řízením. Podobná či stejná negativa byla zaznamenána již při předcházející inspekci.

Ve sledovaných oblastech byla shledána také dílčí záporná zjištění v méně efektivním využívání finančních prostředků přidělených škole ze státního rozpočtu (vzhledem k žákům, vzhledem k organizaci práce).

Hodnocení jednotlivých sledovaných jevů při hodnocení kvality vzdělávání a kvality řízení řadí školu mezi školy průměrné.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

V Kutné Hoře dne 9. března 2000

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeňka Fadrná	Mgr. Fadrná v. r.
Členové týmu	Mgr. Viktor Keller	Mgr. Keller v. r.
	Mgr. Pavel Skokan	Mgr. Skokan v. r.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. 3. 2000

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Jan Šanko	Šanko Jan, v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Nymburk	31. 3. 2000	032 55/00-2050
Město Sadská	31. 3. 2000	032 56/00-2050

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
22. 3. 2000	0327/00-2050	vysvětlena organizace ŠD